

IK EN MIJN KUNSTBEEN

• Centrum
• voor
• Mondiaal
• Onderwijs

Actiefonds
Mijnen Ruimen

VN-Arena

Deze les is er één uit een reeks van zes: 'Landmijnen in Nederland', 'Landmijnen ruimen', 'Ik en mijn kunstbeen', 'De kosten van landmijnen', 'Mijnen en millenniumdoelen' en 'Geld voor clusterbommen'.

De lessen maken deel uit van de leeromgevingen VN-Arena (basisonderwijs) en VN-Arena-VO (onderbouw voortgezet onderwijs). Daar zijn ze multimediaal beschikbaar.

De adressen: <http://www.cmo.nl/vnarena> en <http://www.cmo.nl/vnarena-vo>.

Feiten & Cijfers

De algemene problematiek van landmijnen

- Landmijnen blijven nog lang slachtoffers maken onder de burgerbevolking nadat het oorlogsgeweld is beëindigd.
- In het begin van het gebruik van landmijnen waren vooral militairen het slachtoffer, nu zijn dat voornamelijk burgers.
- Zelfs mijnen uit de Tweede Wereldoorlog doden en verwonden nog steeds burgers.
- Er zijn 82 landen in de wereld, waar landmijnen liggen.
- In 2010 zijn in 60 landen slachtoffers gevallen. Afghanistan voert de lijst aan.
- UNICEF schat dat 30 - 40 % van alle landmijnslachtoffers kinderen zijn onder de 15 jaar.
- Landmijnen maken slachtoffers zowel onder mannen als vrouwen, maar vrouwen worden vaker getroffen. Uit gegevens over kunstledematen blijkt dat 43 % gaat naar vrouwen en 29% naar mannen.
- In 2010 is het aantal slachtoffers voor het eerst in jaren weer gestegen: van 4.010 naar 4.191 slachtoffers. 5 % meer dan het jaar ervoor.
- Landmijnen veroorzaken ook milieuvervuiling, de toegepaste chemicaliën vervuilen drinkwater.
- Gebieden waar landmijnen liggen worden door de burgers gemeden. Daardoor:
 - keren vluchtelingen niet terug naar hun dorpen.
 - worden landbouw- en veeteeltgebieden niet meer gebruikt.
 - De schatting is dat ruim 5 miljoen mensen daarom niet teruggekeerd zijn naar hun dorpen en dat ruim 3 miljoen teruggekeerde mensen risico lopen.

Het betere nieuws

- Internationaal is het mijnen-probleem erkend en ook de enorme humanitaire schade die mijnen veroorzaken.
- In 2004 zijn de volgende landen mijn-vrij verklaard: Costa Rica, El Salvador, Kosovo.
- In 2010 is wereldwijd meer geld besteed aan het opruimen van mijnen: meer dan 470 miljoen euro.
- In 2010 werd meer grond dan in voorgaande jaren schoongemaakt. Ruim 1,2 miljoen explosieven zijn onschadelijk gemaakt.
- In 2011 is Abchazië mijnvrij verklaard.
- In 2011 heeft ook Zuid-Soedan het anti-mijnenverdrag ondertekend. Finland is van plan het te gaan doen.
- Het aantal mijnen in de wereld neemt af. De stand van februari 2004 toont aan dat er tot dan toe 30,5 miljoen mijnen zijn vernietigd. In 55 landen zijn nu de voorraden vernietigd.
- De handel in anti-persoonsmijnen is bijna gestopt en vindt alleen nog illegaal plaats. Steeds meer landen ratificeren het anti-mijnenverdrag van Ottawa uit 1997.

Met dank aan . .

Deze les is mogelijk gemaakt door: NCDO - Monshouwer - VEO - ARMAEX - AVG - Heuvelman Ibis - ECG - Leemans - Bodac

Ik en mijn kunstbeen

Je schoenen aantrekken, even een sprintje trekken, je denkt er normaal niet bij na. Maar hoe is dat als je door een ongeluk of ziekte een stuk van een been mist. Om te kunnen lopen moet je dan eerst je kunstbeen aantrekken en of je nog kunt sprinten is de vraag.

Hoe erg het ook is als je deel van je been mist, het is niet het einde van de wereld. Uit de verhalen in de bronnen bij deze opdracht blijkt dat mensen met een kunstbeen wat maken van hun leven.

Opdracht:

Aan jou de opdracht om je te verplaatsen in een leven met een kunstbeen.

Hoe zou het zijn als je zelf een kunstbeen had als gevolg van een ongeluk? Schrijf hierover een persoonlijk verhaal (max. 1 A4-tje). Beantwoord in je verhaal vragen als:

- hoe gebeurde het?
- wat zijn de verschillen met je leven voor het ongeluk?
- wat moest je opnieuw leren? etc.

Gebruik de bronnen als inspiratie, maar gebruik vooral je eigen fantasie.

Doe het zo

- je maakt deze opdracht alleen
- lees de bronnen
- schrijf je verhaal in goed Nederlands
- lever je verhaal in bij je meester of juf

Lees dit: slachtoffers

Kinderen zijn speels. In een land waar oorlog is geweest, trappen kinderen op een landmijn als ze een bal achterna rennen die buiten het speelveld terecht komt en waar toevallig –zonder dat ze het weten– een landmijn ligt.

Abdi en Khadra zijn broer en zus. Hij is negen jaar oud, zij is veertien. Ze wonen in Dhubato, een klein dorp in Somalië (Oost-Afrika). De kinderen pasten op de geiten bij het huis van hun ouders. Khadra zag iets uit de grond steken. Ze dacht dat het een thermoskan was en riep haar broertje. Terwijl hij naar haar toe kwam lopen, raakte ze de ‘thermoskan’ aan en die ontplofte. Hun moeder hoorde de ontploffing en kwam naar buiten rennen. Met de hulp van enkele dorpingen werden ze snel naar het Berbera-ziekenhuis enkele kilometers verderop gebracht. Khadra verloor beide armen en werd blind. Abdi verloor vier vingers en raakte zwaar gewond aan een van zijn ogen.

Kinderen kunnen ook slachtoffer zijn van landmijnen zonder er zelf op te staan. Lees het verhaal van Claudia uit Colombia (Latijns Amerika) maar eens.

Vijf jaar geleden verloor Claudia haar vader door een ongeluk met een landmijn die op de weg lag. Claudia kan het zich nog herinneren alsof het gisteren gebeurde. Ze was met haar vader en moeder naar de markt geweest en op de terugweg wilden ze het liefst met de bus naar huis. Maar ze hadden pech, want de bus reed die dag niet en toen zijn ze toch maar gaan lopen. Haar moeder was bang om in de berm van de weg te lopen, omdat er veel ongelukken gebeurden met mijnen. Ze drukte Claudia en haar vader daarom nog eens op het hart om op de weg te blijven. Toen opeens hoorde Claudia een vreselijke knal . . . Het was een ontploffing en er was heel veel stof.

Haar vader was bovenop een mijn gestapt. De moeder van Claudia was helemaal in paniek. En al snel bleek dat haar vader het ongeluk niet had overleefd. Claudia en haar moeder waren zo bedroefd dat zij hun eigen verwondingen niet eens voelden. Maar toen haar vader eenmaal begraven was voelden zij de pijn des te meer. Niet alleen van de wonden die inmiddels behandeld waren, maar ook van het gemis.

Een jong slachtoffer van een landmijn. Het is niet een van de twee kinderen uit het verhaal

Claudia uit Colombia

Niet alleen kinderen zijn het slachtoffer van landmijnen. Ook dieren stappen erop.

In Thailand is de beroemde olifant Motola in 1999 op een landmijn gestapt. Het linker onderbeen moest worden geamputeerd. Meer dan 10 jaar heeft de olifant moeten wachten op de definitieve prothese.

Maar nu kan Motola weer lopen met haar kunstbeen.

Lees dit: uitdagingen

Stel je voor dat je leeft in een ontwikkelingsland waar een oorlog wordt uitgevochten. Dat is moeilijk voor te stellen maar voor veel kinderen op de wereld is dat de harde werkelijkheid. De kans dat je slachtoffer van een mijn wordt is een stuk groter. En als het je treft, dan sta ineens voor veel uitdagingen. Niet alleen lichamelijk, ook geestelijk. In deze bron hebben we er aantal op een rijtje gezet.

- Je moet een uitgebreide en vaak zeer pijnlijke behandeling ondergaan.
- Je moet je aanpassen aan een nieuw lichaam. Misschien ben je een been kwijt of een arm. Misschien ben je blind geworden of doof. Het beeld dat je van jezelf hebt veranderd. Je zult ermee moeten zien te leven.
- Er is vaak een tekort aan de noodzakelijke hulpmiddelen (protheses, gehoorapparaten etc.).
- De hulpmiddelen die er zijn, functioneren vaak niet goed. Denk hierbij aan protheses die niet goed passen, rolstoelen die niet geschikt zijn, gehoorapparaten die niet passen of waarvoor in de buurt geen batterijen te krijgen zijn.
- Gevoelens van schuld en schaamte over het 'ongeluk'. Als je op een mijn bent gelopen in een gebied waar je eigenlijk niet mocht komen, kun je denken dat het ongeluk je eigen schuld is.
- Je kunt gaan denken dat je door je situatie een last bent geworden voor je familie.
- Je moet leren omgaan met gevoelens van verdriet en schuld als vrienden of familie van je bij hetzelfde ongeluk zijn omgekomen.
- Je kunt last krijgen van allerlei angsten, bijvoorbeeld niet meer naar buiten durven.
- Familie kan zich negatief gaan gedragen tegenover je of juist teveel gaan beschermen.
- Je kunt gediscrimineerd worden. Je wordt dan bijvoorbeeld niet toegelaten op school, of bij sociale activiteiten of je kunt geen werk krijgen.
- Je maakt je zorgen over je toekomst. Zul je ooit kunnen trouwen, een gezin stichten, werk vinden, van het leven kunnen genieten?

Een sportieve uitdaging

Lees dit: sporten met je kunstbeen

De Zuid-Afrikaan Oscar Pistorius is iemand met een bijzonder verhaal. Hij werd geboren met een afwijking aan zijn benen. Toen hij elf maanden was, werden zijn beide onderbenen geamputeerd. Sinds die tijd heeft hij twee kunstbenen (prothesen). Die moesten natuurlijk om de zoveel tijd vervangen worden.

Als je in de groei bent, heb je om het half jaar een nieuw paar kunstbenen nodig. Op de foto niet Oscar Pistorius, maar Tom, die ook al op jonge leeftijd zijn beide onderbenen verloor.

Terug naar Oscar Pistorius. Ondanks zijn twee kunstbenen deed hij in zijn jeugd heel veel aan sport. Zo deed hij aan rugby, waterpolo en tennis. Toen hij met rugby een knieblessure opliep, ging hij als onderdeel van zijn revalidatie hardlopen. Daar bleek hij enorm veel talent voor te hebben. Op de Olympische Spelen voor gehandicapten won hij veel medailles. En nu mag hij meedoen aan het gewone WK atletiek en de Olympische Spelen. Eerder mocht dat niet omdat daar alleen atleten "zonder technische hulpmiddelen" aan mogen meedoen. De hoogste bazen van de internationale atletiek beslisten nu anders. Misschien wint "de snelste man zonder benen" wel een medaille.

Oscar Pistorius

Lees dit: Miss Landmijn

Een opmerkelijk bericht in het dagblad 'De Pers':

3 april 2008 - Een 31-jarige vrouw is woensdag in Angola tot mooiste overlevende van een landmijn gekozen. De vrouw raakte bij een mijnexplosie een deel van haar been kwijt.

De missverkiezing werd gehouden om de aandacht te vestigen op het lot van slachtoffers van landmijnen. De verkiezing, waaraan achttien vrouwen met een prothese meededen, werd uitgezonden door de televisie.

De winnares, Augusta Urica, kreeg niet alleen zestienhonderd euro, ook krijgt ze een op maat gemaakte prothese. De prijzen werden uitgereikt door de Angolese presidentsvrouw Ana Paula dos Santos. De schoonheidswedstrijd was een initiatief van de Noorse kunstenaar Morten Traavik, die zich het lot van slachtoffers van landmijnen in Angola heeft aangetrokken. De Europese Unie heeft geld gegeven voor de verkiezing.

In Angola kwam in 2002 na twintig jaar een eind aan een burgeroorlog, maar in het land liggen nog miljoenen landmijnen. Jaarlijks vallen er door mijnexplosies driehonderd doden en gewonden. Rond de tachtigduizend Angolezen missen een ledemaat. Minister van gezinszaken Candida Celeste zei dat de verkiezing ertoe zal bijdragen dat mensen die door de oorlog gehandicapt zijn geraakt hun gevoel van eigenwaarde terugkrijgen.

Een van de deelnemers aan de Miss-Landmijn verkiezing

Lees dit: Thoyen Voeng

Inge Franki, een medewerkster van het Rode Kruis-Vlaanderen, verzorgt Thoyen Voeng. Hij verloor een arm en een been toen hij op een mijn stapte. Thoyen Voeng woont nog altijd aan de rand van een mijnenveld (Cambodja). Onderstaande video is te zien op de site: <http://www.cmo.nl/vnarena/ik-en-mijn-kunstbeen/lees-dit-thoyen-voeng>

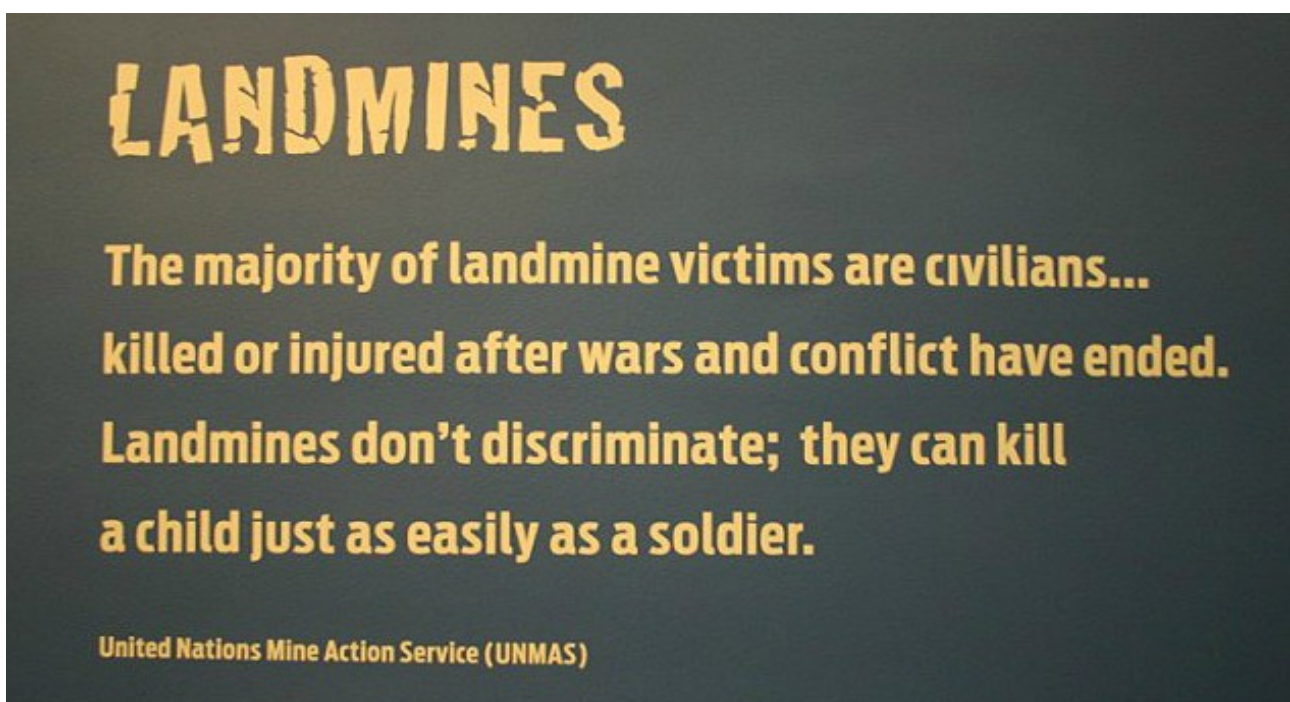

Wat doen de VN?

Het probleem van landmijnen is belangrijk voor de Verenigde Naties. De VN doen er van alles aan om de landmijnen die er nog liggen over de hele wereld op te ruimen. En ze doen van alles om te voorkomen dat er nieuwe bijkomen. Denk aan campagnes tegen landmijnen of aan de Internationale Dag van Aandacht voor Landmijnen op 4 april. Denk ook aan verdragen die door de leden van de VN worden ondertekend. Zo is er in 1997 een verdrag tegen het gebruik van landmijnen gesloten.

Ook Nederland heeft dit ondertekend. Dat betekent dat we alle mijnen in de grond moeten opruimen. Ons leger mag ook geen mijnen gebruiken die bedoeld zijn tegen mensen, maar nog wel mijnen bedoeld tegen tanks. Het is een begin. . .

De onderstaande foto hangt in de gangen van het VN-Hoofdkantoor in New York. Het hangt naast de foto's die je bij de opdracht al hebt gezien: slachtoffers en kunstbenen. Dit is een informatiebord waarop staat dat landmijnen vooral slachtoffers maken onder burgers nadat de oorlog is afgelopen. En landmijnen maken geen onderscheid. Ze doden net zo makkelijk een kind als een soldaat.

Handleiding

In deze opdracht wordt de leerling gevraagd zich in te leven in de positie van iemand met een prothese. Wat betekent het hebben van een prothese in het dagelijks leven, waar loop je tegenaan etc.

De leerling wordt gevraagd een verhaal te schrijven: "Ik en mijn kunstbeen", waarin hij het leven met zo'n prothese beschrijft. In de bronnen vindt hij een aantal verschillende verhalen van en over mensen met een prothese. Deze verhalen dienen als inspiratie voor zijn verhaal.

Het is een individuele opdracht die ongeveer een uur kost.

Tip

Om de leerlingen een indruk te geven van het leven met een kunstbeen zou u een hinkelwedstrijd kunnen organiseren, of een voetbalwedstrijd, waarbij de deelnemers op kruken spelen.

Leerdoelen

- De leerling kent verschillende aspecten van het leven met een prothese.
- De leerling heeft blijk gegeven van het vermogen zich in te kunnen leven in het leven met een prothese.
- De leerling kan zijn verbeelding in goed Nederlands verwoorden.

Is het goed?

De leerling heeft de opdracht goed gemaakt als

- Hij een in goed Nederlands geschreven verhaal heeft afgeleverd.
- In het verhaal elementen zijn aan te wijzen waaruit blijkt dat de leerling zich goed heeft ingeleefd in het leven met een prothese.

